

FILIPAI

Pol One Towe eite Omo Filipai ma'e Lese Ausawi

Filipai Peri Tutawe

Pol Rom lo Kalabus wesi sahe, le one towe hesiyo hesiyo lese ausawi, Efesus, Filipai, Kolosi, sosu Filemon. Lu taune omo Filipai sahe iroteye ape mo, etiri, ma'aru tamo ta'uweye su, lowe Epafroditus lo ereti se Pol ma'e ausawi. Serai Pol one towe eite lowe ma'e au te'e wisereyeye. One towe eite sahe le lowe ma'e apou te'eteye. Fene Krais lo marepi aiwawe a'i totenamite.

Lu taune omo Filipai iroteye ape, lowe ma'aru, etiri tomu ne'ese irote ta'ame. Ahowa, lowe Jisas ne tote umasiteye su, lowe Pol, sosu lu taune omo Jerusalem sahe au ferafereiteye. Serai lowe ma'aru, etiri tamo ta'uweyewe, lowe ma'e ausawi.

¹ Ane Pol, Timoti aiwawe a'i, notosi lai Krais Jisas lo wiwayi yahowa'i ta'ane siye lu ne. Notosi one towe eite lu taune omo Filipai irosiya ape ma'e lese ausawiyei. Notosi fene werese, sosu lu owane ape, sosu lu owane werese Owane Sitewi lo wesi au noweinoweisiya ape, sosu lu tere'e tamo Owane Sitewi lo wesi sahe wiwayi ta'anesiya ape, notosi fene werese ma'e Krais Jisas lo yo umasisiya ape, one towe eite lese ausawisiya. [Ap 16:12-40]

2 Owane Sitewi Tai Pefine a'i nomo lo sosu meni Owane Jisas Krais aiwawe a'i fene ma'e ferafer-eiyei lowesi lo sosu marepi fetane momotei a'i fene ma'e au ironamitorowa.

Pol Owane Sitewi ma'e Omo Filipai lo lu taune ne ei toweriye.

3 Ane fene ne totenamiyei su, ane Owane Sitewi Pefine ma'e fene ne au te'e nine'i wisereyenamisiya.

4 Sosu ane fene ne Owane Sitewi ma'e mi mi weriyei ei towerisiya su, ane marepi nine'i wisereyeyei se au tote ei towerinamisiya.

5 Tu naifa ane Jisas Krais lo peri heneruwe wisere a'i au te'e fiyariteye su, fene aiwawe ane mase wiyawwi lo au ta'aneteye. Ane nowe tutawe fene ma'e henerai su, fene Meni Owane Krais lo peri tote tawesiteye. Sosu pereye nowe eite se fene aiwawe ane mase wiyawwi lo au ta'aneteye. Serai ane fene ne Owane Sitewi ma'e au te'e nine'i wisereyenamisiya.

6 Owane Sitewi lai wiyawwi he'i wisere a'i lo ape fene ma'e au ta'ane atuatu areiyeteye. Nowe me'iye su Krais Jisas si tame itorairowa su, le fene ma'e wiyawwi wisere a'i ta'ane tepa'asirowa. Etiri ape ane so'oruweiya tene! [1 Ko 1:8]

7 Mi mi weriyei weriyei ane fene ne totenamisiya. Marepi ano farere a'i ne. Serai ane fara'u fene ne totenamisiya. Piyene aware? Ane marepi ano sahe fene ne weriyei weriyei totenamisiya. Ane kalabus wesi sahe iroteye su, fene lai ane ne Owane Sitewi lo ferafereiyei ape au atuatuteye. Nowe me'iye su, lowe ane kalabus wesi nowe ma'e hene arosai su, ane Krais lo peri

heneruwe wisere a'i au te'e areiyeteye. Fene ane mase wiyawi lo ta'anenamiteye. Owane Sitewi lo ferafereiyei se, le wiyawi ape nomo ma'e auwe. Serai ane Owane Sitewi lo peri lu taune ma'e au te'e kairefiyeteye su, ane peri heneruwe lo wiyeme pefine a'i au atuatu areiyeye. Owane Sitewi lo ferafereiyei ape lai fene ane aiwawe a'i ironamiteye.

8 Ane marepi erasi a'i fene ne tote wawesiyenamisiya. Serai Owane Sitewi lai marepi ano siye so'oruwe tepa'asiye. Tote wawesiyeyei ano fene werese ne meni Owane Krais lo marepi erasi pefine aiwawe wou a'i totenamisiya.

9 Ane fene ne Owane Sitewi ma'e apou au ei towerinamisiya. Marepi wawesiyeyei fene lo mi mi werese erasi a'i henerairowa. Sosu marepi wawesiyeyei fene lo lu taune ma'e au atuatu tiyatirowa. Sosu aiwawe a'i Owane Sitewi lai marepi wisere a'i fene ma'e aurowa. Sosu etiri werese lo si tewi ape mo fene lai siye so'oruwe ereirowa.

10 Ane fene ne Owane Sitewi ma'e apou au ei towerisiya. Fene yo seni aseyaro wara'i a'i sosu awei lo yo seni luwaru a'i siye eti areiyerowa. Fene yo seni apou ape siyerowa su, fene yo seni aseyaro wara'i a'i fu umasinamite. Serai nowe me'iye ape su, Krais si tame itorairowa su, fene marepi hepene fene lo aseyaro wara'i a'i ironamitorowa. [1 Te 5:23]

11 Sosu aiwawe a'i ane Owane Sitewi ma'e fene ne ei towerisiya. Marepi hepene fene lo yo seni aseyaro wara'i a'i teme'eriyeyei. Jisas Krais lai yo seni aseyaro wara'i a'i ape mo fene ma'e

au ironamisiya. Fene yo seni apou ape irowei su, fene Owane Sitewi lo iyape pefine a'i ei ani arowerowa. Serai fene lai Owane Sitewi ma'e au te'e nine'i wisereyerowa.

Pol kalabus sahe iroteye su, Krais lo peri erasi a'i henerai.

¹² Kaiyemo mo ano, etiri luwaru a'i tamo ane ma'e henerai su, ane fene ma'e au te'e areiyesiya. Fene wanu so'oruwere. Etiri werese ape mo ane ma'e henerai ape, Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere erasi a'i henerai. Serai lu taune tomu ne'ese peri lo ape wanu tote tawesiteye.

¹³ Ane Jisas lo peri tote tawesi umasinamisiya. Ane Owane Sitewi lo peri au te'e areiyeteye su, lu tamo lai ane kalabus wesi papu ma'e henetiyewe ani fu arowe. Ai lu werese Rom lo meni owane tutawe iyape Sisar au noweinoweisiya ape, lowe ane kalabus wesi sahe irosiya ape, lo yo sitewi siye so'oruvesiya. Lu taune tere'e tere'e aiawawe a'i lowe ane kalabus wesi sahe irosiya ape, lo yo sitewi wanu so'oruvesiya. [Ap 28:30]

¹⁴ Ane kalabus wesi sahe irosiya. Owane Sitewi lai ane au noweinoweinamisiya. Serai lu taune tomu ne'ese Owane Sitewi lo peri tote tawesi umasisiya ape, Owane Sitewi lo ferafer-eiye ane ne siyeye su, tote tawesiyei lowe lo kairefi a'i iroteyewe, lowe mi mi weriyei lu taune ma'e Krais lo peri heneruwe wisere a'i au te'e areiyeteyei. Lowe atowekiye te ta'ame.

¹⁵ Wanure! Lu tamo Owane Sitewi lo peri au te'esiya ape, lowe ane ma'e ai marepi tote-namisiya. Aiawawe a'i lowe ane ma'e ai peri te'e te'e tiyatiteye. Ahowa, lu tamo tere'e Owane

Sitewi lo peri au te'esiya ape, lowe lu taune werese lo tote tawesiyei fa kairefiyeye ne tote-siya.

¹⁶ Lowe lu taune ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyenamisiya. Serai lowe lu taune ma'e Meni Krais ne au te'e areiyesiya. Owane Sitewi lai wiyawwi ape ane ma'e auwe. Sosu lowe ane ne siye so'oruvesiya. Lu taune tamo peri wawero au te'eteyi su, ane peri lowe lo au te'e fareraiyeteye.

¹⁷ Lu tere'e tamo lai marepi luwaru a'i se meni Krais lo peri au te'esiya. Lowe iyape towafi lowe lo erasi au te'e nine'i arowesiya. Marepi sitewi lowe lo luwaru a'i ne. Ane kalabus wesi sahe irosiya su, lowe ane ne marepi orese a'i irowei ne totesiya.

¹⁸ Fene wanure! Lowe ane ma'e marepi orese a'i irowei ne toteysi su, wisere a'i ne. Serai etiri tutawe ane marepi sahe irosiya ape, apou ape ne. Lowe Krais lo peri heneruwe wisere a'i au te'esiya. Meni ta Krais lo peri marepi luwaru a'i se au te'esiya su, ane marepi orese se ta'ama. Aiawae a'i meni ta marepi wisere a'i se Krais lo peri au te'e fiyariyei su, ane marepi wisere a'i tote nine'inamisiya. Ei, ane mi mi weriyei marepi wisere a'i tote terite nine'inamisiya.

¹⁹ Fene Owane Sitewi ma'e ane ne au pati aniyiei ne te'e towerinamisiya. Serai Jisas Krais lo Hepene Wara'i a'i ane ma'e au pati ani tei kairefiyesiya. Serai ane etiri ta so'oruvesiya. Etiri luwaru orese a'i eite ne, kalabus wesi sahe teritesiya ape, Owane Sitewi lai ane kalabus wesi nowe ma'e au toso henerairowa. Ane nowe ma'e heneraiyei su, ane marepi tahe wisere fetane a'i

teritotorowa. [2 Ko 1:11]

²⁰ Ane etiri ta marepi erasi pefine a'i tote-namisiya. Nowe mi mi weriyei, sosu pereye nowe eite se, etiri werese ane irowei ape, ane Krais lo yo seni ne neritaseyerowata. Ane Owane Sitewi ma'e apou ei towerisiya. Ane hepene se irosiya su, ane temeniyeysi su, ane mi mi weriyei marepi kairefi a'i teinamirowa. Ane awei sahe irosiya su, ane lu taune werese ma'e Krais lo kairefi ane mase ironamisiya ape, au te'e atuatu areiyerowa.

²¹ Mi mi pasi pasi a'i ane hepene se irosiya su, ane meni Krais ne totenamisiya. Serai ane temeniyeysi su, ane marepi wisere a'i tote nine'irawa. Piyene awere? Ane Krais mase mi mi pasi pasi weriyei ironamitorowa. [Ga 2:20]

²² Ei, ane hepene se sato irorowa su, ane Meni Owane Krais lo wiwayi au ta'anenamirova. Ane eiwerou irorowa awere? Ane so'oru ta'ama.

²³ Ane piye marepi tote umasirowa awere? Etiri kairefi a'i tene! Ane so'oru ta'ama. Ane awei sahe sato arunatiyei ne totesiya su, sosu mi mi pasi pasi weriyei Krais mase ironamitorowa. Etiri ape wisere pefine a'i tene! [2 Ko 5:8]

²⁴ Ahowa. Serai marepi tutawe ano apou tote-siya. Ane awei sahe irotseyei su, ane fara'u fene ma'e au pati ferafereiterowa.

²⁵ Ane so'oruwe tepa'asiye. Ane fene mase wiwayi ta pati ta'aneyei ne tote kairefiyesiya. Serai ane awei sato fene mase au pati ferafereiyei ne irotorowa. Ane tote tawesiyei fene lo au nine'i kairefiyerowa.

²⁶ Serai ane fene ma'e si tame henerairowa su, fene Krais Jisas ma'e tote nate anite tawesina-

miteye. Fene ane ne marepi erasi a'i tote wisereyerowa.

Fene Krais lo yo seni wara'i a'i ape fa umasina-mite.

27 Serai ane fene ma'e te'esiya. Wanure! Fene yo seni aseyaro wara'i fa ironamite. Serai fene Krais lo peri heneruwe wisere a'i au neritaseyeterowata. Sosu ane fene ma'e heneraiyei su, ane yo seni aseyaro a'i fene lo ne wanurowa. Sosu aiwawe a'i ane pani eyeri ma'e irorowa su, ane yo seni aseyaro a'i fene lo wanurowa. Ane fene ne apou wanurowa. Fene Meni Owane Krais ma'e tei kairefiye natenamisiya. Fene marepi ta'i a'i se Krais lo wiyawu au ta'anesiya. Sosu fene werese aiwawe a'i tote tawesiyei lo peri heneruwe wisere a'i au te'e fiyari areiyesiya. [Ef 4:1; 1 Te 2:12]

28 Fene tote tawesiyei fene lo tei kairefiyeyei su, fene airame fene lo werese ne atoweiyerowata. Lowe etiri luwaru ape mo fene ma'e au luwaruwerowa. Fene airame fene lo marepi kairefi a'i fene lo siyeyei su, lowe fene ne apou siye so'oruweyei. Owane Sitewi lai fene ma'e au ferafereirowa. Sosu fene lai lu luwaru a'i ape ma'e hi ani ararorowa.

29 Serai Owane Sitewi lai fene ma'e au feraferiye. Serai fene lai Krais ne tote tawesiye. Fene Krais ne tote tawesisiya su, fene fofowei erasi a'i teriterowa. Sosu marepi orese a'i fene ma'e henerairowa. Serai fene Krais ne tote tawesiyei su, sosu fene fofowei erasi a'i teriterowa. [Ap 16:19-40]

30 Tu naifa ane fene mase iroteye su, fene marepi orese a'i ano siye so'oruwe tepa'asiye. Sosu pereye nowe eite se ane kalabus wesi sahe irosiya su, fene marepi orese tere'e ano eite wanusiya. Nowe ape se fene aiwawe a'i marepi orese a'i apou ape teritesiya.

2

1 Atu fene owane Krais lo yo seni umasiteye su, marepi hepene fene lo kairefi a'i irosiya awere? Krais lai fene ne marepi erasi totenamisiya. Atu fene marepi momotei fetane a'i irosiya awere? Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i fene nomo mase ironamisiya awere? Fene Owane Sitewi lo ferafereiyei ape lu taune ma'e au atuatu te'e areiye tiyatysiya awere?

2 Fene marepi apou ape irosiya su, Krais lo marepi erasi pefine a'i fene sahe irosiya su, fene marepi ta'i a'i irosiya su, fene yo seni ta'i a'i umasisiya su, fene marepi ano erasi a'i ane ma'e au tote nine'ite.

3 Fene yo seni apou ape umasiyei su, marepi towafi fene lo a'i owe ape umasite. Fene ai atu kuseriyei a'i owe ape umasite. Ahowa, fene marepi towafi fene lo hi tote ani ararote. Sosu fene lu taune tere'e ma'e iyape erasi a'i te'e ani arowete. Ei, fene iyape towafi fene lo hi tote ani ararote. *[Ga 5:26]*

4 Fene etiri towafi fene lo a'i owe ape noweinowei ariariyete. Ahowa, fene lu taune tere'e lo etiri mase a'i fa au noweinowei ariariyenamite. *[1 Ko 10:24]*

Fene Krais lo marepi umasinamite.

- 5** Fene Krais Jisas lo marepi toteyei aiwawe a'i ape fu tote anite tawesinamite.
- 6** Owane Krais lai Owane Sitewi pefine a'i wou ironamiteye. Le Owane Sitewi aiwawe a'i ne. Ahowa, le Owane Sitewi lo etiri sitewi werese anite tawesiyei ne tote ta'ame. Sosu le Owane Sitewi pefine aiwawe wou a'i henerairowa. [*Jo 1:1-2; 17:5*]
- 7** Le Owane Sitewi lo sitewi werese arunatiyewe, meni iyape ta'ame wou a'i henerai. Menitani ta lai auteiye su, le awei meni lo nihari wou a'i henerai. Le wiyaw i meni yahowa'i wou iroteye. [*2 Ko 8:9; Jo 1:14*]
- 8** Sosu le hi awei sato iroteye su, le meni lo nihari wou henerai.
- Le Owane Sitewi lo marepi, sosu peri werese lo tote umasinamiteye. Owane Sitewi lai le ma'e apou eiye su, “Ne temeniyere!” Krais Owane Sitewi lo peri ape wanuwe su, le Owane Sitewi lo peri wanu umasiye. Ei, le me tape'i sahe temeniyeye. [*Hi 5:8; 12:2*]
- 9** Serai Owane Sitewi lai owane Krais si tame au ta'ane norohuwe sineye. Owane Sitewi lai le hire ei ani aroweteye. Le le ma'e iyape pefine a'i auwe. Iyape lo ape lai iyape tere'e werese hi ani araroteye. [*Ap 2:33; Ef 1:20-21; Hi 1:3-4*]
- 10** Lu taune werese iyape lo wanuwei su, lowe uporo lowe lo le ma'e fa ape'i onure. Lu taune Owane Sitewi lo omo hire ma'e irosiya ape, lu taune hi awei sato irosiya eite mo, sosu lu taune awei unahi papu

irosiya ape, lowe le ma'e lowe uporo lowe
lo fa ape'i onure. [Ro 14:11]

¹¹ Serai lu taune werese le ne apou te'erowa,
“Owane Jisas Krais le lai Owane pefine
tene!” Lowe werese Owane Sitewi Tai
Pefine a'i lo iyape ei te'e nine'i ani arowe-
namitorowa. [Ro 10:9]

*Yo seni aseyaro a'i nomo lo lu taune ma'e au
atuatute.*

¹² Sosu a'i pe kaiyemo mo ano, fene weriyei
weriyei peri ano wanu umasinamiteye. Ane fene
mase iroteye su, fene Owane Sitewi lo peri wanu
tote umasinamiteye. Ahowa, pereye nowe eite
se ane pani eyeri ma'e kalabus wesi sahe irosiya.
Ane fene mase sato ariye su, fene Owane Sitewi
lo peri werese fa wanu tote umasinamiyei ne tote
etite. Owane Sitewi lai fene si hene ani tepa'asiye.
Serai fene Owane Sitewi lo marepi werese siye
so'oruweyei ne tote etinamite. Marepi hepene
he'i a'i Owane Sitewi lai fene ma'e au te'e naneiye
ape, fene mi mi weriyei tei kairefinamite. Fene
marepi hepene fene lo ironamiyei su, fene Owane
Sitewi ne atowekiye su'arinamite. Le kairefi erasi
a'i ne.

¹³ Ei, Owane Sitewi lo marepi fene ne apou
a'i ne. Fene werese yo seni aseyaro wara'i a'i
fa umasinamite. Serai Owane Sitewi lai mi mi
weriyei wiyawu lo fene papu ta'anesiya. Le fene
yo seni wara'i a'i au ironamirowa, sosu fene
marepi werese lo tote umasinamite.

¹⁴ Etiri werese fene irowei ape, fene ai peri, ai
marepi owe ape yeneti yetetete.

15 Fene Owane Sitewi lo marepi tote umasiniyei su, marepi hepene fene lo aseyaro wara'i a'i ironamirowa. Owane Sitewi lo nihe se fene Owane Sitewi lo lu feni pefine a'i henerairowa. Ahowa, fene hi awei sato irosiya. Lu taune tomu ne'ese yo seni luwaru a'i tote ironamisiya. Fene lu taune apou ape ponei sahe irosiya su, fene Owane Sitewi lo peri lowe ma'e au atuatu fiyari areiyerowa. Fene eiwariyemi tamo mitaiyeyei pasi wou henerairowa.

16 Fene lu taune ape mo ma'e peri pefine a'i au te'e atuatusiya. Lowe peri ape wanu umasiyei su, Owane Sitewi lai lowe ma'e marepi hepene he'i a'i aurowa. Serai nowe ye'ewi su Meni Owane Krais si tame aiyerowa su, ane marepi nine'i wisereyerowa. Piyene awere? Wiyawi werese ano yahowa'i henerairowata. [Dan 12:3; Fl 1:10; 1 Te 2:19]

17 Tote tawesiyei fene lo Owane Sitewi ma'e au hese ei ani arowesiya wou a'i ne. Serai apou a'i lu tamo ane aine tera'eyei su, fisai'ano eite wain sa'i wou a'i Owane Sitewi ma'e au hese ereirowa. Sosu fisai'ano tote tawesiyei fene lo ma'e ani terosorowa su, tote tawesiyei fene lo, sosu fisai'ano lai Owane Sitewi ma'e au hese ei ani arowerowa. Serai ane marepi nine'i wisereyesiyawe, fene ma'e marepi nine'iyei ano aurowa.

18 Fene aiwawe a'i marepi wisereyete. Sosu fene marepi nine'iyei fene lo ane mase au ironamite. [Fl 3:1; 4:4]

Pol meni Timoti omo Filipai ma'e te'e eimawsawiyei ne toteye.

19 Sosu a'i pe Meni Owane Jisas lo marepi ane ma'e au te'e atuatuwei su, ane nowe witane se a'i meni Timoti fene ma'e te'e eimawesawiyei ne totesiya. Le fene ma'e heneraiyei su, le tote tawesiyei fene lo siye so'oruwerowa. Sosu le ane ma'e si tame au te'enarairowa. Serai ane tote tawesiyei fene lo ne marepi erasi a'i nine'irowa.

20 Owe meni tere'e ta ane mase irosiya ape, Timoti aiwawe wou ta'ama. Le fene werese ne marepi erasi tote wawesiyenamisiyawe, fene ne totenamisiya. Le etiri topo lo ne totenami ta'ame.

21 Lu tewi tere'e tamo lowe etiri towafi lowe lo a'i au ani noweinoweiyei ne totesiya. Lowe Jisas Krais lo wiwayi au ta'ane te ta'ame. [2 Ti 4:10]

22 Timoti lo yo seni marepi ape ne fene siye so'oruwe tepa'asiye. Ane lu taune ma'e Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i au te'e fiyari areiyeteye su, le ane mase au pati ta'aneteye. Apou wou eimane tai lo au pati ta'anesiya. Le meni eime pefine ano wou a'i ne.

23 Ane kalabus wesi sahe irosiya. Serai ane etiri orese a'i ane sahe teritesiya ape siye so'oruweyei su, etiri orese a'i ano po'uteyei awere? Ane etiri werese siye so'oruweyei su, ane le fene ma'e nowe witane se a'i te'e eimawesawirowa.

24 Marepi erasi ano apou totesiya. Nowe oso a'i su ane fene ma'e aiyerowa. Owane Pefine a'i lai yo ta au ta'anerowa. Ane so'oruwe tepa'asiye.

25 Sosu a'i pe ane meni Epafroditus, kaiyemo nomo lo ne, apou totesiya. Tu naifa ane marepi orese a'i iroteye su, fene lai le ane ma'e fa au pati aniraiyei ne te'e eimawesai. Le Krais lo meni pefine a'i ne. Le ane mase iroteye su, le

Krais lo wiwayi au ta'aneteyewe, ane eyate feni ma'e tei kairefinamiteye. Ei, le ane aiwawe a'i lefeifonamiteye. Serai meni eite ane fene ma'e si te'e eimawesawiyei ne tote kairefiyesiya. [Fl4:18]

²⁶ Le fene ne marepi erasi a'i tote ewitesiya. Fene le u se wanuwe ape ne. Serai le marepi toteyei orese a'i teriteye. Serai le fene werese siyeyei ne tote kairefiyesiya.

²⁷ Ei, pefine a'i ne. Le tu naifa u tahe erasi se. Le temeniye ataheyeye. Ahowa, Owane Sitewi lai le ma'e au ferafereiye. Sosu le ane ma'e aiwawe a'i au ferafereiye. Piyene awere? Le apou toteye, "Pol marepi orese a'i teritesiya su, Serai ane orese erasi tere'e ape le ma'e aurowata."

²⁸ Serai ane marepi erasi a'i se le fene ma'e eimawesawiyei ne totesiya. Le fene ma'e heneraiyei su, fene marepi nine'i wisereyerowa. Fene le siyeyei su, orese ano po'uterowa.

²⁹ Sosu le fene ma'e heneraiyei su, fene meni owane pefine lo iyape se le hene wisereyere. Aiwawe a'i lu taune tere'e yo seni eito eite ironamiteye ape, fene iyape lowe lo ei ani arowere.

³⁰ Serai fene meni Epafroditus lo iyape ei ani arowere. Piyene awere? Le Krais lo wiwayi ta'anenamiteye su, le temeniye ataheyeye. Etiri luwaru ne'ese a'i le ma'e henerai. Ahowa, le topo lo tahe ape ne tote ta'ame. Le ane ma'e au pati aniyei ne fai. Fene ane ma'e au pati ani ta'ame su, meni ape yaru fene lo aniyewe, ane ma'e au pati aniteye.

Meni ta Krais ne tote tawesiyei su, le meni wara'i a'i ne.

¹ Kaiyemo mo, Peri ano eite apou te'e tepa'asiye. Fene werese Meni Owane Pefine a'i ne nine'i wisereyenamite. Ane tu naifa peri eite fene ma'e apou lese ausawi. Ane peri eite fene ma'e tame lese ausawiyei su, ane marepi orese a'i terite ta'ame. Ahowa, ane peri ano eite tote tawesiyei fene lo au kairefiyeyei ne te'esiya.

² Lu tamo yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, fene lowe ne weiyai! Lowe you erawe wou a'i ne. Lowe fene ma'e apou au te'erowa, "Fene tahe fene lo mene'e se yaru touwei su, fene Owane Sitewi lo marepi tote umasirowa." Ahowa! Peri lowe lo ape wawero a'i ne.

³ Nomo Meni Owane Krais lo marepi tote tawesi umasiyei su, Owane Sitewi lai yaru lo ta nomo ma'e au furowa. Nomo Owane Sitewi lo lu taune pefine a'i henerairowa. Nomo Owane Sitewi ma'e Hepene Wara'i a'i lo se au nine'i wisereyerowa. Nomo Meni Owane Krais ma'e nateyei su, marepi hepene nomo lo tote nine'i wisereyerowa. Nomo awei yo seni weriyei tote umasinamitorowata. [Ro 2:29]

⁴ Ane apou toteyei su, "Ane fara'u awei yo seni irowei su, yo seni ape mo ane Owane Sitewi lo nihe se meni wara'i a'i awere?" Opiya! Lu taune tamo apou toteyei su, "Nomo lu taune wisere a'i ne. Nomo fara'u awei yo seni wisere a'i ape umasiyei." Lu taune ape mo peri ano fu wanu etire. Ane lai meni wisere pefine a'i tene! [2 Ko 11:18]

⁵ Mai ano ane auteiye su, nowe ereti feni

werese feni hesi heta i tepa'asiye su, lowesi ane Owane Sitewi lo wesi ma'e tahe ano towei ne heneti. Ane Israel lo lu tewi pefine a'i ne. Ane Benjamin lo lu feni ma'e fai. Ane Hibru lo meni pefine a'i henerai. Tai mai ano aiwawe a'i Hibru lo lu feni ma'e fai. Ane Moses lo yo peri werese tote umasinamiteye. Serai ane meni Farisi henerai. [Lu 1:59; 2 Ko 11:22; Ap 23:6]

⁶ Ane Owane Sitewi lo wiwayi ta'ane tohoteteye. Ane apou toteye, "Jisas lo lu feni werese Owane Sitewi lo wiwayi au luwaruwesiya." Serai ane Jisas lo lu feni werese fa au luwaruwewayi ne toteye. Ane Moses lo yo peri werese wanu umasi etinamiteye. Moses lo yo peri ape ane ne apou te'esiya, "Ne a'i lai meni wara'i a'i ne." Serai ane awei lo yo seni wisere a'i apou ape umasiteye su, ane meni wisere pefine a'i tene! [Ap 8:3]

⁷ Nowe ape se etiri ape mo, ane iroteye ape, ane marepi erasi a'i tote etiteye. Ahowa, Meni Krais marepi hepene ano papu wirai su, etiri werese ape mo, ane ta'aneteye ape, yahowa'i a'i ne. [Mt 13:44,46]

⁸ Ei, wanure! Etiri werese ane tu iroteye ape, etiri werese ape oro'oru lepapa'e wou a'i ne. Serai Krais Jisas Meni Owane pefine ano marepi hepene ano papu wirai su, le ane ma'e marepi topo lo au atuatu areiyeteye. Ane Meni Owane Krais lo marepi siye so'oruwe tepa'asiye su, ane etiri tere'e werese ano sasari arunati. Etiri tere'e werese ape mo oro'oru lepapa'e wou a'i ne. Serai ane fara'u Krais natenamirowa. Etiri ape erasi pefine a'i tene!

⁹ Serai ane lai Meni Krais lo meni eime pefine

henerai. Ane Krais ma'e nate tawesisiya su, ane Owane Sitewi lo nihe se meni aseyaro wara'i a'i ne. Ane

Moses lo yo peri werese wanu umasinamiteye su, ane Owane Sitewi lo nihe se meni aseyaro a'i iro ta'ame. Ane meni owane Krais ne tote tawesi umasiyei su, ane Owane Sitewi lo nihe se meni aseyaro wara'i a'i henerairowa. Owane Sitewi lai tote tawesiyei ano siyerowa su, le yo seni ano aseyaro wara'i a'i au iro henerai. [Ro 3:21-22]

¹⁰ Marepi ano apou totesiya. Ane Meni Krais siye so'oruwe areiyereme. Le fisiye yo papu si tame norohuwe sineye su, ane kairefi ape siye so'oru areiyereme. Ane Krais lo fofowei erasi teritereme. Meni Krais me tape'i sahe temeniyeye su, le fofowei erasi a'i teriteye. Fofowei lo teriteye ape ane aiwawe a'i fofowei ape teritereme. [Ro 6:3-5; 8:17]

¹¹ Ane Krais lo etiri werese ape mo siye so'oruweyei su, ane apou totesiya, “Owane Sitewi lai ane fisiye yo papu si au ta'ane norohuwe sineyei ne arosairowa.”

Pol Krais lo marepi siye so'oruweyei ne in-amisiya.

¹² Weiya! Wanure! Ane Krais lo yo seni werese siye so'oruwe tepa'asi ta'ame. Lu tamo ane ne apou te'esiya. Pol Krais lo yo seni werese siye so'oruwe tepa'asiye. Ahowa, ane Krais lo marepi siye so'oruweyei ne ta'ane tohotesiya. Ane marepi werese lo siye so'oruwe tepa'asiyei su, sosu ane yaru ape heneri tepa'asirowa. Ei, Krais lo marepi ane ne totenamisiya. Serai le ane

ma'e marepi hepene he'i a'i au ta'aneteye. [1 Ti 6:12,19]

¹³ Kaiyemo mo, ane etiri apou so'oruwe tepa'asiye. Ane yaru ape ma'e henerai ta'ama. Ahowa, ane lai etiri ta ironamisiya. Etiri werese ape mo, ane tu iroteye ape, ane tote i'ane arunatirowa. Sosu ane Krais Jisas lo marepi werese aniyei ne ta'ane tohotenamisiya. Sosu ane yaru ape ma'e heneriyei ne tohotenamisiya.

¹⁴ Ei, ane yaru ape heneriyei ne ta'ane tohotenamisiya. Nowe me'eye su, ane yaru ape marepi hepene he'i a'i haruwei aresaiyei wou a'i henerairowa. Owane Sitewi lai ane Krais Jisas ne tote tawesiyei ne ei aniyeye su, le marepi hepene he'i a'i mi mi pasi pasi ironamitorowa ape, ane ma'e aurowa. [1 Ko 9:24]

¹⁵ Serai fene werese Krais Jisas lo marepi siye so'oruwesiya ape fene peri eite mo ne, marepi ta'i a'i tote tawesinamite. Sosu fene marepi tere'e ta toteyei su, Owane Sitewi lai marepi fene lo au ta'ane ereseye fareraiyeye. [1 Ko 2:6]

¹⁶ Ahowa, nomo Krais Jisas lo marepi tewi a'i siye so'oruwe tepa'asiye su, nomo marepi tewi a'i lo ape ne tote umasinamite.

¹⁷ Kaiyemo mo, fene werese yo seni wara'i a'i ano fu umasinamite. Sosu aiwawe a'i yo seni aseyaro a'i nomo fene ma'e au atuatuteye ape, fene lu taune tere'e lo yo seni aseyaro a'i apou ape fu umasinamite. [1 Ko 4:16]

¹⁸ Lu taune tomu ne'ese Krais ne tote umasisiya ape, lowe yo seni luwaru a'i ironamisiya. Yo seni lowe lo nomo ma'e apou au atuatusiya. Lowe Krais Jisas lo me tape'i lo airame a'i ne.

Ane nowe tu naifa lowe apou ape ne fene ma'e au te'e areiyeteye. Lowe lai yo seni eito eite ironamisiya. Serai ane fene ma'e lowe ne tame au te'e areiyesiya. Marepi ano orese erasi a'i tote lusiya.

¹⁹ Yo seni luwaru a'i, lowe umasinamisiya ape, lowe omo yehe ma'e henetirowa. Ahowa, lowe Owane Sitewi pefine a'i au wisereye nine'i se ta'ame. Lowe tahe pa'are lo marepi towafi lowe lo umasinamisiya. Lowe yo seni neritase a'i umasinamisiya. Lowe apou totesiya. "Nomo yo seni apou ape irowei su, tahe pa'are nomo lo wisere a'i teritesiya." Lowe ya'ariyei lo yo seni weriyei totenamisiya. Serai fene yo seni luwaru apou ape lowe lo owe ape umasite. [Ro 16:18]

²⁰ Ahowa, nomo werese ate Owane Sitewi lo omo hire ma'e lu taune ne. Nomo marepi erasi a'i se Meni Owane Jisas Krais lo si tame itoraiyei ape ninawesiya. Le hi awei sato itorairowa su, le nomo Owane Sitewi lo omo hire ma'e hene wirowa. [Ef 2:6,19]

²¹ Meni Owane Krais si tame itorairowa su, le kairefi pefine a'i itorairowa. Kairefi erasi lo se le lu taune werese, sosu etiri werese au noweinoweinamirowa. Aiawawe a'i kairefi erasi lo se le tahe pa'are pere'e a'i nomo lo, au ta'aue aresaiyerowa. Tahe pa'are hepene nomo lo Meni Owane Krais lo tahe pa'are pefine a'i wou hen-erairowa. [1 Ko 15:28,43-53]

4

Nomo werese yo seni aseyaro wara'i a'i pei ironamite.

¹ Sosu a'i pe kaiyemo mo. Ane fene ne marepi erasi a'i tote wawesiyenamisiya. Ane fene werese siyereme. Fene lai marepi ano au nine'inamisiya. Ane tote tawesiyei fene lo siyeye su, ane Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyeye. Serai ane fene ma'e te'esiya. Meni Owane Pefine ne tote tawesiyei ne, ane fene ma'e au atuatu areiyeteye ape, fene tote tawesiyei fene lo le ne tei kairefinamite. [1 Te 2:19-20]

² Ane taune hesi Yuodia sosu Sintike ma'e te'esiya. Fenesi ai marepi owe ape tote tiyatite. Fenesi Meni Owane Pefine lo marepi ta'i a'i tote umasinamite.

³ Aiawawe a'i ane meni ta ane mase lefeifoteye ape ma'e eisiya. Ne tu naifa ane mase Krais lo wiwayi ta'aneteye. Serai ane ne ma'e eisiya. Ne taune hesi lo ai marepi ape au te'e fareraiyere. Lowesi ane mase lu taune tamo ma'e Owane Sitewi lo peri heneruwe ape au te'e areiyeteye. Lowesi meni Klemen aiawawe a'i Krais lo wiwayi ta'aneteye. Lu taune tere'e ane mase ta'aneteye ape, lowesi lowe mase wiwayi ta'aneteye. Ei, Owane Sitewi lai iyape lowe lo sosu taune hesi lo iyape aiawawe a'i one tow sahe lese fu tepa'asiye. One tow ape sahe lu taune werese lo iyape, Owane Sitewi lowe ma'e marepi hepene he'i a'i auwe ape, Owane Sitewi lai iyape lowe lo lese fuwe. [Lu 10:20]

⁴ Fene werese nowe mi weriyei weriyei Meni Owane Pefine ne a'i te'e nine'i wisereyenamite. Ane fene ma'e si tame eisiya, fene werese le ne te'e nine'i wisereyenamite.

⁵ Meni Owane Pefine witane a'i si tame itoraiyei

ne ataheyeraiwa. Serai fene werese yo seni momotei wisere a'i fu umasinamite. Fene yo seni eito eite umasiyei su, lu taune werese lai yo seni aseyaro wara'i a'i fene lo siyerowa. [Hi 10:25; Je 5:8-9]

⁶ Fene etiri werese ne owe ape tote ewitete. Ahowa, fene nowe weriyei weriyei marepi tote ewiteyei fene lo, Owane Sitewi pefine ma'e au te'ete. Fene Owane Sitewi ma'e te'e toweriyei su, fene le ma'e au te'e wisereye nine'i arowenamite. [Mt 6:25-34; Kl 4:2]

⁷ Sosu Owane Sitewi lo marepi momotei fetane a'i fene ma'e au napeturowa. Le marepi hepene fene lo Meni Owane Krais Jisas sahe tei kairefiyenamirowa. Marepi momotei fetane a'i Owane Sitewi nomo ma'e aurowa ape, erasi pefine a'i henerairowa. Nomo werese Owane Sitewi lo marepi momotei fetane a'i ape ne so'oruwerowata. [Ais 26:3; Jo 14:27; Kl 3:15]

⁸ Kaiyemo mo, ane peri ye'ewi ta fene ma'e au te'esiya. Etiri werese ape mo wisere a'i irosiya ape, etiri werese ape mo pefine a'i irosiya ape, etiri werese wara'i a'i irosiya ape, etiri werese aseyaro a'i irosiya ape, etiri werese wisereye nine'isiya ape, etiri werese farere a'i irosiya ape, etiri werese apou ape mo fene erasi a'i tote tawesinamite.

⁹ Peri werese ape mo ne, ane fene ma'e au te'e areiyeteye ape, etiri werese ane fene ma'e au atuatuteye ape, fene etiri ape mo umasinamite. Etiri ape mo ane fene mase iroteye su, fene umasinamite. Fene etiri eito eite umasiyei su, Owane Sitewi lai marepi momotei fetane a'i fene

ma'e ausiya ape, fene mase ironamirowa. [Ro 16:20]

Pol lowe ma'e au te'e wisereyeye.

10 Sosu a'i pe fene ane ne tame au ferafereit-eye. Serai ane Meni Owane pefine a'i ne au te'e wisereye nine'isiya. Nowe mi mi werese fene ane noweinoweiyei ne totenamiteye. Ahowa, fene yo ta ane ne au ferafereiyei ne iro ta'ame.

11 Ahowa, ane etiri ariye iro te ta'ame. Ane fene ma'e etiri ta fa ausaiyei ne te'esai ta'ame. Ei, ane etiri werese ariye a'i su, etiri tomu ne'ese iroteyei su, Owane Sitewi ane ma'e marepi wisere a'i au atuatuwe. Serai ane mi mi weriyei marepi wisere a'i tote nine'inamisiya.

12 Ei, ane etiri ariye iroteye su, ane marepi wisere a'i tote nine'inamisiya. Aiawae a'i ane etiri tomu ne'ese iroteye su, ane marepi wisere a'i tote nine'inamisiya. Mi mi tomu ne'ese ane ayei werese po'uteye. Sosu ane lau erasi iroteye. Sosu aiawae a'i mi mi tomu ne'ese se Owane Sitewi lai ane ma'e ayei tomu ne'ese auteye. Serai ane etiri ape so'oruwe tene. Mi mi weriyei ane marepi momotei fetane a'i ironamitorowa.

13 Sosu ane marepi momotei fetane a'i lo sitewi apou te'esiya, "Krais lo kairefi a'i lai ane au ani tei kairefiyesiya. Kairefi lo ape a'i lai ane fara'u etiri werese ta'anerowa." [2 Ko 12:10]

14 Ahowa, ane marepi orese a'i teriteye su, fene ane ma'e au ferafereisai. Ei, fene yo seni wisere a'i ane ne au irowe.

15 Tu naifa ane omo Filipai lo lu taune ma'e tutawe Owane Sitewi lo peri au te'e areiyeye su, fene werese sato wanu iroteye. Fene werese

ma'aru tamo ane ne au ferafereiteye. Serai ane omo pani Masedonia arunati su, fene a'i lai ane au ferafereisawi. [2 Ko 11:9]

¹⁶ Ane Omo Tesalonaika sahe iroteye su, ane etiri ta ariye a'i iroteye. Nowe mi ne'ese fene ma'aru etiri ape ane ma'e ausai.

¹⁷ Wiyeme a'i ne. Fene apou owe totere. Ane fene ma'e ma'aru etiri ta mo ne fene ma'e ei toweriowawe, ane ma'e fa au ne. Ahowa, fene ma'aru etiri tamo auwei su, Owane Sitewi lai fene ma'e marepi wisere a'i aurowa. Fene marepi wisere a'i teritenamirowa.

¹⁸ Meni ape Epafroditus, le etiri neri a'i fene lo ane ma'e aitai su, ane ma'aru etiri tamo teme'eriyesiya. Ane ma'aru etiri tamo ariye iro te ta'ame. Etiri neri a'i fene lo ape lai sa'i heneri wisere a'i wou ne. Fene Owane Sitewi ma'e au heseye. Serai Owane Sitewi lai etiri neri a'i fene lo ereti lo se aniteye. Sosu le fene ne wisereye nine'isiya.

¹⁹ Serai Owane Sitewi Pefine a'i ano etiri werese werese a'i irosiya ape, le lai Krais Jisas lo iyape se etiri tamo fene ma'e au ferafereirowa. Etiri werese fene ariye irosiya ape, le fene ma'e aurowa.

²⁰ Nomo Owane Sitewi Tai Pefine a'i lo iyape mi mi weriyei weriyei ei ani arowetorowa. Nomo le ne au te'e wisere nine'inamitorowa. Wiyeme a'i tene.

²¹ Ane lu taune werese ma'e Krais Jisas lo yo seni umasisiya ape, au te'e nine'isawisiya. Lu taune Omo Rom sahe ane mase irosiya ape aiwawe a'i fene ma'e au te'e nine'i wisereyesiya.

²² Lu taune werese werese Jisas lo yo seni

umasisiya ape, lowe fene ma'e au te'e wisereyesawisiya. Lu taune tamo awei meni owane Sisar lo wesi sahe wiyawi ta'anesiya ape, lowe Jisas lo yo seni umasisiya ape, lowe aiwawe a'i fene ma'e au te'e wisereyesawisiya.

²³ Meni Owane Jisas Krais lo ferafereiyei marepi hepene fene lo mase ironamitorowa.

**Owane Sitewi lo Peri Te'e Naneiyei He'i
The New Testament in the Saniyo-Hiyewe Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Saniyo-Hiyewe long
Niugini**

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saniyo-Hiyewe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

6e446661-7563-5fdd-b0a1-f674b9c2fd56